

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 28/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. D. a A. D., obaja bytom J., zastúpených advokátkou JUDr. Ľ. R., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnej prokuratúre Stará Ľubovňa pod sp. zn. Pv 536/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. D. a A. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 3. februára 2006 doručené podanie J. D. a A. D., obaja bytom J. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Ľ. R., K., ktoré bolo označené ako „Sťažnosť“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia namietajú porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 2

ods. 2 ústavy postupom Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 536/04 .

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

«Proti sťažovateľom je na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 1 T 62/05 vedené trestné konanie vo veci porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 238 ods. 1, 2 Tr. zák., ako aj proti sťažovateľke A. D. vo veci trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, 2 Tr. zák. a trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. Obžaloba bola podaná 3. 5. 2005 Okresnou prokuratúrou v Starej Ľubovni okresnou prokurátorkou JUDr. K. G.

Dňa 16. 9. 2005 vzniesli sťažovatelia voči sudkyňi JUDr. M. K. námietku zaujatosti z dôvodov, že zlým zdravotným stavom odôvodnila svoju únavu na pojednávaní dňa 1. 6. 2005 a preto nezaprotokolovala poslednú otázku a odpoveď poškodeného. Uznesením 1 T 62/05-243 zo dňa 21. 9. 2005 podľa § 31 ods. 3 Tr. por. samosudkyňa JUDr. M. K. rozhodla, že nie je vylúčená z vykonávania úkonov v trestnej veci, nakoľko sťažovateľov osobne nepozná a vo veci sa necíti byť zaujatá.

Sťažovatelia podali dňa 1. 10. 2005 na Okresnej prokuratúre v Starej Ľubovni trestné oznámenie na samosudkyňu Okresného súdu v Starej Ľubovni JUDr. M. K. Podnet bol zároveň zaslaný na vedomie Generálnej prokuratúre SR.

Generálna prokuratúra SR listom IV/Gpt 773/05-7 zo dňa 18. 10. 2005 sťažovateľom oznámila, že ich podanie zo dňa 5. 10. 2005 vyhodnotila ako sťažnosť proti uzneseniu 1 T 62/05-243 zo dňa 21. 9. 2005 a bolo postúpené z dôvodu príslušnosti na vybavenie okresnému súdu.

Listom zo dňa 25. 10. 2005 prokurátorka Okresnej prokuratúry JUDr. K. G. oznámila sťažovateľom, že skutočnosti, ktoré uvádzajú vo svojej sťažnosti zo dňa 1. 10. 2005 budú predmetom ďalšieho dokazovania na Okresnom súde v Starej Ľubovni.

Podaním zo dňa 31. 10. 2005 sťažovatelia reagovali na list okresnej prokurátorky JUDr. K. G. zo dňa 25. 10. 2005, kde poukázali na to, že podanie zo dňa 1. 10. 2005 bolo podaním trestného oznámenia na sudkyňu, nie sťažnosťou „a že prokuratúra ako samostatný orgán je povinná potvrdzovať prijem podnetov.“

Listom zo dňa 25. 10. 2005 čísla Pv 536/04-78 Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni oznámila sťažovateľom, že všetky ich podania smerujúce voči postupu prokurátorky okresnej prokuratúry JUDr. K. G. boli predložené Krajskej prokuratúre v Prešove.

Sťažovatelia list Okresnej prokuratúry zo dňa 12. 12. 2005 čísla Pv 536/04-78 zaslali na vedomie Generálnej prokuratúre SR, s tým, že z ich strany bolo podané trestné oznámenie na sudkyňu Okresného súdu v Starej Ľubovni a teda nesmerovalo proti postupu prokurátorky.

Napokon prokurátorka JUDr. K. G. listom Pv 536/04 zo dňa 29. 12. 2005 oznámila sťažovateľom, že ich podania zo dňa 1. 10. 2005 nepovažovala podľa ich obsahu za trestné oznámenia na sudkyňu JUDr. M. K., ale za obranu sťažovateľov v trestnej veci vedenej pred Okresným súdom v Starej Ľubovni sp. zn. 1 T 62/05 preto nebol potvrdený príjem trestného oznámenia, lebo z obsahu listu nevyplývali skutočnosti odôvodňujúce postup podľa § 158 Tr. por. ...

Sťažovatelia si podanou sťažnosťou nenárokujú na priznanie práva na začatie trestného stíhania potom, ako bolo podané trestné oznámenie. Domnievajú sa však, že je ich právom takéto trestné oznámenie podať, byť vyrozumení zákonnou cestou o prijatí tohto podania ako aj byť vyrozumení o spôsobe jeho vybavenia v zákonom stanovenej lehote.

Podané trestné oznámenie sťažovateľov zo dňa 1. 10. 2005, ako to vyplýva aj z listu Okresnej prokuratúry v Starej Ľubovni čísla Pv 536/04 zo dňa 29. 12. 2005 nebolo považované podľa jeho obsahu za trestné oznámenie na sudkyňu JUDr. M. K., ale za obranu sťažovateľov v trestnej veci vedenej pred Okresným súdom v Starej Ľubovni sp. zn. 1 T 62/05 preto nebol potvrdený príjem trestného oznámenia, lebo z obsahu listu nevyplývali skutočnosti odôvodňujúce postup podľa § 158 Tr. por.

Podľa názoru sťažovateľov mal ich podnet na začatie trestného stíhania byť vybavený postupom podľa ust. § 158 v spojení s ust. § 159 alebo 160 Tr. por. a to: ak nie je dôvod na začatie trestného stíhania odovzdaním príslušnému orgánu na prejednanie priestupku, odovzdaním inému orgánu na disciplinárne konanie, odmietnutím, odložením veci alebo začatím trestného stíhania. Nikde však nie je zákonom upravená dispozícia prokuratúry podané trestné oznámenie považovať za obranu v trestnom konaní najmä ak sťažovatelia opakovane zdôrazňovali, že podali práve trestné oznámenie.

Sťažovatelia svoj podnet predniesli aj nadriadenému orgánu Generálnej prokuratúry SR a to listom zo dňa 19. 12. 2005. Generálna prokuratúra SR odstúpila podanie sťažovateľov Krajskej prokuratúre v Prešove, ktorá sťažovateľov dňa 28. 12. 2005 písomne vyrozumela o prijatí ako aj tom, že si vyžiadala spisový materiál a o výsledku ich písomne vyrozumie. Ku dňu podania tejto sťažnosti sťažovatelia neobdržali z Krajskej prokuratúry žiadnu odpoveď...

Sťažovatelia sú toho názoru, že Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni vôbec nepostupovala spôsobom, aký ustanovuje zákon č. 141/1961 Zb., respektíve sa odchyľila od jeho znenia natoľko, že úplne poprela ich účel a význam.

Týmto postupom Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni odňala sťažovateľom právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR pričom porušila aj ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy SR podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.»

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd ich sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby v konaní vo veci samej vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľov J. D. a A. D. na inú právnu ochranu upravené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnej prokuratúre pod č. Pv 536/04 bolo porušené.

Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni svojím postupom v konaní č. Pv 536/04 porušila ústavný článok č. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd prikazuje, aby Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni vo veci konala spôsobom ustanoveným § 158 Trestného poriadku.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Sťažnosť podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je preto možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 59/03).

1. Sťažovatelia tvrdia, že okresná prokuratúra porušila ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. že im odňala základné právo na inú právnu ochranu postupom v konaní sp. zn. Pv 536/04 pri spôsobe vybavovania ich podania z 1. októbra 2005. Podľa sťažovateľov išlo o trestné oznámenie na sudkyňu, ktorá rozhodovala v ich trestnej veci na Okresnom súde Stará Ľubovňa.

Ústavný súd konštatuje, že okresná prokuratúra reagovala na podanie sťažovateľov listom z 25. októbra 2005. Sťažovatelia sa s podnetom z 19. decembra 2005 namietajúcim postup okresnej prokuratúry obrátili na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá

ho postúpila Krajskej prokuratúre v Prešove. Krajská prokuratúra v Prešove sťažovateľov 28. decembra 2005 písomne vyrozumela o prijatí tohto podania, ako aj tom, že si vyžiadala spisový materiál a o výsledku ich písomne vyrozumie. Vo vzťahu k podnetu sťažovateľov proti postupu okresnej prokuratúry teda stále koná Krajská prokuratúra v Prešove. Keďže sťažovatelia zatiaľ stále nevyčerпали opravné prostriedky, resp. iné právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytuje a na ktorých použitie sú sťažovatelia oprávnení v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol ich sťažnosť ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd ďalej uvádza, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd už predtým rozhodol, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre (I. ÚS 64/96).» V uvedenej súvislosti nemohlo dôjsť ani k sťažovateľmi namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy.

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že sťažnosť podaná proti okresnej prokuratúre je zjavne neopodstatnená, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol aj z tohto dôvodu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2006